

Mirsad Hadžikadić:

Počeli smo sa aktivnostima kampanje. Održali smo glavni događaj odnosno otvaranje kampanje blizu Gračanice koja je u našoj Regiji Sava, na jednom platou nedaleko od grada, na otvorenom. Program je trajao oko dva sata i vrijeme je bilo prelijepo mada je bilo malo prohladno. Predstavili smo svoje kandidate za gradonačelnike kao i nosioce listi za gradska vijeća. Potpredsjednik i vođe regija su održali govore, a na kraju sam ja održao svoj govor, što je naišlo na dobar prijem, pa su ljudi pravili snimke odlomka tog govora a jedan od tih odlomaka od oko minutu i po je pregledan 40,000 puta. Na kraju tog događaja smo donirali sanitarno vozilo lokalnom domu zdravlja. To su zapravo donirali naši članovi iz Gračanice – jedan glavni donator i nekoliko dodatnih učesnika. To je predstavljeno na kraju događaja vlastima u gradu Gračanica, a poruka je da iako nemamo novca da ovu predizbornu kampanju organizujemo dobro i komotno, sretni smo da novac koji smo uspjeli prikupiti doniramo građanima grada Gračanica umjesto da ga koristimo za bilborde i takve stvari. To je bila naša poruka.

To je bilo u nedjelju, a u petak prije toga smo imali otvorenje kampanje za taj grad tj. za Gračanicu. Dakle, počeli smo sa tri grada, a onda sa glavnim događajem u nedjelju. U petak je dakle bilo otvorenje kampanje za grad Gračanicu, u subotu za obližnje gradove Gradačac i Odžak, i u nedjelju je održan glavni događaj. Zaboravio sam da spomenem da smo nakon glavnog događaja imali i neke sportske aktivnosti, poput košarke i odbojke, s tim što se sve održavalo na otvorenom i uz održavanje distance i male timove od troje ljudi, tako da smo se pridržavali smjernica u vezi pandemije korona virusa.

Zaboravio sam reći da imamo zaista značajne liste kandidata i za Gračanicu i za Gradačac od preko 20 kandidata, ali u Odžaku imamo samo jednu osobu, i to je bio interesantan događaj. Obično se organizuje događaj kako bi se predstavili kandidati, a ovaj put smo predstavili samo jednog kandidata, ali atmosfera je bila srdačna. Mi tu očito nismo odigrali kartu matematike. Matematika izbora u Bosni i Hercegovini vas potiče da imate pune liste kandidata jer svi glasovi kandidatima se broje i kao glasovi za stranku. Ali, mi ne želimo igrati tu igru nego želimo pronaći najbolje kandidate pa ako u nekim mjestima imamo samo jednog takvog kandidata, ili nijednog, ili tri, mi se ne bojimo da tako i uradimo. To je poruka o tome ko smo mi: mi smo to što jesmo i nastavljamo dalje. Od tada smo imali dva događaja svakog dana – u ponedjeljak,

utorak i srijedu, pa mi ne daj da nešto netačno kažem... U ponedjeljak smo išli u Ilijaš koji je udaljen oko sat vremena od Sarajeva, i tu smo prošetali sa svojim kandidatima i podijelili brošure građanima, a zatim smo sjeli i popili kafu sa građanima. To popodne smo bili u Starom gradu u Sarajevu. Tu smo imali događaj gdje smo se sastali sa našim kandidatima. Okupila se jedna veća grupa na samom početku Starog grada, a onda smo prošetali Starim gradom gdje smo se susretali s ljudima, dijelili im naše brošure, pa završili u jednom poznatom lokalnom restoranu gdje smo sa našim kandidatima i građanima razgovarali o izborima. Slična stvar se desila u utorak, kad smo otišli u Visoko prijepodne pa u Novo Sarajevo popodne. Juče smo otišli u Vogošću koja je obližnji gradić odnosno predgrađe Sarajeva, a onda popodne na Ilidžu koja je još jedan obližnji gradić odnosno predgrađe Sarajeva. Bilo je zaista interesantno. Svi ovi događaji su bili sadržajno drugačiji. U nekim mjestima smo samo prošetali pa popili kafu. Sinoć smo nakon šetnje Ilidžom završili u hotelu Hollywood gdje smo imali predstavljanje kandidata, pristalica i građana. Broj prisutnih smo naravno morali ograničiti na broj koji vlasti odobravaju, pa tako i radimo ovih dana. Ja odem da im pomognem da predstave kandidate, gdje razgovaramo o problemima i pristupima, i gdje im treba malo poticaja jer većina njih ovo rade prvi put odnosno prvi put su dio političkog procesa u bilo kom smislu. 67% naših članova nikad nisu bili dio političkog procesa ili članovi neke stranke, pa čak nisu ni glasali, pa je to ogromna promjena koju vidimo. Dakle, treba im mnogo podrške jer ne znaju sva pravila vezana za kandidaturu, a to je teško uraditi ako nemate novca ili nemate dovoljno novca. U mnogim slučajevima, moram ti reći, oni sami finansiraju vlastitu kampanju, što je neobično za Bosnu i Hercegovinu gdje afirmisane stranke finansira država na svim nivoima – lokalnom, entitetskom i državnom nivou. Dakle, oni novac za vođenje kampanje dobijaju od nas, od poreskih obveznika, što bi trebalo biti nezakonito ali što ako je i nezakonito oni to svejedno rade. Međutim, mi imamo slučaj da ljudi vjeruju u ovu ideju dovoljno da ulože vlastiti novac u to, mada vode kampanju po prvi put. Zaista interesantno. Prisiljeni smo da budemo inovativni i kreativni i da vodimo kampanju bez mnogo resursa jer se, kao što znaš, finansiramo iz članarina i donacija, pa radimo što je najbolje moguće kako bismo im pružili što je moguće više podrške. Uveli smo mnogo dobrih stvari. Pošto ne možemo doći do svakog kandidata, pomažemo im da se organizuju tako da mogu pomoći jedni drugima. Dizajniramo spotove i video spotove za televiziju, i vidjet ćemo koliko novca imamo da ih

emitujemo. Zapravo radi se o jednom jednominutnom spotu, kako bismo ga mogli emitovati na državnoj televiziji. Razlika između kampanje u Sjedinjenim Državama i kampanje u Bosni i Hercegovini je ogromna i zaista ih je teško i uporediti. Međutim, ovi izbori imaju vlastitu prirodu, karakter i dinamiku, a mi se prilagođavamo tome. Borimo se sa dobro podmazanim mašinama koje znaju kako voditi ovu igru i koje definišu pravila ove igre, ali ohrabruju nas reakcije ljudi na ulicama. Za vrijeme priprema za ovu kampanju kao i prilikom sretanja ljudi po ulicama, naučio sam da je igra na terenu zaista najvažniji dio igre - kada dođete do ljudi, rukujete se s njima, objasnite ko ste i šta pokušavate postići, i kad saznate više o njihovim problemima i temama, te šta je to s čim se oni nose, kako se nose s tim u ovoj situaciji kad je ekonomija na koljenima i kad se pandemija ponovo značajno pogoršava. Svi mi pri tome uviđamo koliko je takva igra važna. Postoje naznake da bi se restrikcije mogle ponovo pojačati i ponovo se spominje i uvođenje policijskog sata. Takođe se izdaju preporuke da sve političke stranke obustave događaje kampanje, što ponovo mijenja dinamiku kampanje pa se u suštini ne može računati na javne tribine, što je zapravo naša snaga jer tu dođemo pa ljudi mogu razgovarati sa nama, gdje predstavimo svoje kandidate i odgovaramo na pitanja, objasnimo svoje viđenje stvari. Međutim, tako je kako je i mi se moramo prilagoditi u hodu. Ja se samo bojim da bi ovu situaciju mogli smatrati dovoljno ozbiljnom da počnu diskutovati o mogućnosti odgađanja izbora, što bi onda bacilo sumnju na iskrenost cijele te stvari i na tačnost izvještaja o broju slučajeva. Jer, djeluje kao da je naređeno od strane nekoga da učini to tako drastičnim da razmatranje odgađanja postane opcija. Bilo kako bilo, ljudski životi su prioritet i trebamo učiniti sve što možemo da pomognemo državi da izađe iz ove teške situacije nedodirnuta ili sa najmanjim mogućim brojem stradalih odnosno onih koji ne prežive ili onih koji dožive teške simptome pa im je potrebna bolnička njega. Ovih dana takođe srećem mnogo ljudi koji ne mogu doći do bolnice ili ljekara kako bi dobili njegu za ostale bolesti jer je sistem preopterećen slučajevima vezanim za korona virus. Dakle, pretpostavljam da je situacija kao i u ostatku svijeta sa koronom, samo što je ovdje malo i pooštrena jer ova vlada nije u stanju da se bori s tim i zdravstveni sistem nije sposoban da se učinkovito nosi sa zamašnim brojem slučajeva. Ovu priliku moramo iskoristiti da vidimo šta se zaista može učiniti za ovo društvo da uspješno prođe kroz tranziciju iz ovoga što imamo sada do nekog boljeg organizacionog sistema kako bismo došli na stazu koja će nas odvesti ka boljoj

budućnosti. Izbori dolaze i moramo da vjerujemo da će zaista biti održani, ali istovremeno moramo biti odgovorni prema životima drugih i prema vlastitom zdravlju, pa ne učiniti ništa što bi ugrozilo živote. Ali, izbori se moraju održati i vidjet ćemo kako će društvo reagovati na sve ovo. Međutim, mnogo je prostora za špekulacije. Vidjet ćemo.

Bilo kako bilo, mi nastavljamo sa ovom fazom. Obilazimo dva grada dnevno, a nekad i tri grada dnevno. Spavanje je definitivno precijenjeno, nema ga dovoljno, a čak i kad ne putujete i kad ste kod kuće, morate razmišljati o finansiranju, o pripremanju kandidata, o sljedećem govoru. Moram ti reći da nije lako održati dva-tri govora dnevno a da svi budu različiti. Znam da većina političara to ne rade. U Sjedinjenim Državama, siguran sam da slušate iste argumente od kandidata za predsjednika, bez obzira odakle dolaze, ali se oni drže istih pitanja odnosno moraju se držati glavne stvari dok dodaju pomalo lokalnog duha. Ja to ne mogu raditi, i pokušavam da ne ponovim skoro ništa, ili samo malo iz drugih govora, a onda radim na sljedećem govoru. Ne radim to u smislu da sjedem i pišem govor, jer nikad to ne radim, nego tog dana odnosno tog popodneva odlučim o čemu želim govoriti na osnovu ostalih govora i onoga što su ljudi rekli i što sam naučio od njih prilikom sastajanja s ljudima u lokalnim zajednicama. Ali, pokušavam da bude drugačije svaki put. Ako držite govor od pet do deset minuta to je u redu, nema problema. Možda upravo to i očekuju od mene, ali dobiju 20-30 minuta. Ali hajde, znaju da sam profesor i političar.

Bilo kako bilo, to je to. Danas je 22. i imamo još tri sedmice da radimo na ovome, jer jedna je već skoro prošla. Ja sam oprezno optimističan. Ljudi su entuzijasti. Čak znamo i šta želimo – novac koji je potreban da se sve ovo realizuje, i moram dati pune zasluge našim kandidatima i volonterima, ljudima koji bez išta novca ali uz vlastito vrijeme i resurse pokazuju šta se sve može uraditi kad se nešto voli i kad se u nešto vjeruje.

Clark Curtis:

Pričao si malo o opštem raspoloženju usljed svih ovih okolnosti koje si jutros spomenuo. Kakvo je opšte raspoloženje kandidata i članova Platforme kako predizborna kampanja i zvanično teče?

Mirsad Hadžikadić:

Pa, raspoloženje je ovakvo. Kad se pojavite na razgovoru sa kandidatima i na predstavljanju kandidata, vidite određenu količinu straha u njihovim očima. To je njihov prvi put, pa šta da

rade, kako da to urade? Pokušavamo da im obezbijedimo pomoć iz našeg centralnog ureda: od obuke i edukacije do savjeta, podrške njihovom online prisustvu, a ponekad i finansijsku pomoć za brošure i takve stvari. Nakon što provedete neko vrijeme zajedno, vidite da strah nestaje i da se oni iznenada osjećaju kao da su dobili „municiju“ s kojom mogu raditi s ljudima i uvjeriti ih ko smo mi, odnosno postane im ugodnije u vlastitoj koži, i taj osjećaj ja nosim kući – taj obnovljeni entuzijizam odnosno činjenicu da nisu sami i da smo svi zajedno u ovoj borbi, jer se svako mjesto u svakom gradskom odnosno opštinskom vijeću računa kao uspjeh Platforme za progres. Ja razumijem da moram posjetiti svaki grad kako bih podržao kandidate, i zato obilazimo po dva-tri svaki dan. Trebao sam čak i da otputujem u Njemačku jer sam primio prelijepu pozivnicu naših članova u Njemačkoj da posjetim tri-četiri grada. Problem je što to ne možemo izvesti logistički odnosno ne možemo izdvojiti vrijeme da posvetimo tri dana jednom određenom mjestu, pa čak i ako je to cijela jedna država – Njemačka. Bilo je jako teško i morali smo napraviti neke teške izbore. Ali na kraju, pred naš odlazak, ljudi mi kažu da su puni energije i spremni da nastave snažno, pa vidjet ćemo.

Clark Curtis:

Jako dobro. Sve to je jako uzbudljivo. Bit će interesantno, ali je zabavno za posmatrati, kažem ti.

Mirsad Hadžikadić:

Pa jeste interesantno, i sviđa mi se jako. *Cool* je, naročito jer se radi o lokalnim izborima pa smo se spustili na nivo gradova i opština, a svi oni imaju različite probleme. Jako je ohrabrujuće to što su ljudi uključeni i entuzijastični, ali i pomaganje njima da kritički razmišljaju o problemima je takođe uzbudljivo i korisno, uz punu svijest da svi oni imaju drugačiji set problema. Međutim, i učenje o tome koji su to problemi je korisno, pa onda pokušavate da vidite koja je opšta slika, odnosno kad se skupe svi ti problemi, nadam se da se sa višeg nivoa otvori pogled na moguća rješenja za moguće probleme koji bi mogli da se jave ili se javljaju, što nam pomaže da kritički razmišljamo, naročito za naredne izbore, bilo da govorimo o institucijama kantonalnog, entitetskog ili državnog nivoa. Ali uzbudljivo je, i ponekad u grupi od recimo 11 kandidata pronađete jednu osobu koja je jako optimistična i koja čak i u teškoj situaciji tješi ostale da je u redu i da radimo što možemo, i da ćemo pronaći nešto novca ako ga nema, i da treba da nađemo nešto interesantno s čim se može raditi kad se sretnemo sa građanima, i šta je to što im govorimo

i šta je to što im dajemo. U Bosni i Hercegovini je normalna stvar da stranke printaju mnogo svojih logotipa na olovkama, upaljačima i ostalim stvarima. *Cool* je da ljudi vole te stvari, naročito upaljače. Interesantno je da ih dobijete, a onda ako pušite i stavite ih na sto, svi to vide, i to je reklama za te ljude koji zapravo gledaju u tu stvar. Interesantno je.

Clark Curtis:

Ne znam je li ti poznata fraza *swag* (promotivni poklončić) u Sjedinjenim Državama, a to su stvari koje svi dobijemo. Ljudi to vole.

Mirsad Hadžikadić:

Da, to je to, u pravu si. Ljudi to vole, i onda su ponosni kad urade nešto vlastitim novcem pa je malo neobično, kao privjesak za ključeve ili bilo šta. I onda vam to daju i kažu da su to sami uradili i dizajnirali. Druge stranke to ne dopuštaju, nego žele da kontrolišu sve iz svog centralnog ureda, ali mi to ne radimo. Mi im ostavljamo prostor za kreativnost.